

Протокол

№

гр. София, 22.06.2021 г.

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 15
състав**, в публично заседание на 22.06.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Полина Якимова

при участието на секретаря Спасина Иванова и при участието на прокурора Кирил Димитров, като разгледа дело номер **13205** по описа за **2019** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

След спазване на разпоредбите на чл. 142, ал. 1 ГПК, във връзка с чл. 144 от АПК, на именното повикване в 15.00 ч се явиха:

ИЩЕЦЪТ К. Г. И., редовно и своевременно призована, осигурена в залата за видеоконферентна връзка на Затвора - [населено място]. В съдебната зала се явява адв. Д., назначен за неин процесуален представител по реда на ЗПП.

ОТВЕТНИКЪТ ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ „ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАКАЗАНИЯТА“, редовно и своевременно уведомен, се представлява от юрк. С., с пълномощно по делото.

За СГП, редовно призована, се явява прокурор Д..

Вещото лице Н. С. Д., редовно призован, се явява.

Вещото лице Е. М. М., редовно призован, се явява.

Страните (поотделно): Да се даде ход на делото.

Прокурор Д.: Да се даде ход на делото.

СЪДЪТ, като съобрази липсата на процесуални пречки за разглеждане на делото в днешното съдебно заседание,

ОПРЕДЕЛИ:

ДАВА ХОД НА ДЕЛОТО.

СЪДЪТ СНЕМА самоличността на вещото лице по комплексна съдебно-медицинска и съдебно-психологична експертиза:

Н. С. Д., 37 годишен, неосъждан, без дела и родство със страните.

Е. М. М., 50 годишна, неосъждана, без дела и родство със страните.

ПРЕДУПРЕДЕНИ за наказателната отговорност по чл. 291 от НК. Обещаха да дадат вярно и безпристрастно заключение.

ВЕЩИТЕ ЛИЦА Д. и М. (поотделно): Представили сме заключение, което поддържа.

Вещото лице Д. (на въпроси адв. Д.): В заключението по никакъв начин не съм твърдял, че К. И. е получила проблем с очите. Такова нещо не съм отбелязал. Тя се е оплакала и единственото, което е написала и е в исковата молба, евентуално ако е имала нужда от очила. Никъде в документацията не е споменато по делото за периода по време на престоя си в следствения арест да е имала някакви оплаквания на очите.

Вещото лице М. (на въпроси адв. Д.): По отношение на психичното ѝ състояние може да бъде извършено изследване в затвора, но на този етап сме направили заключението си по данни от делото.

Адв. Д.: Нямам други въпроси. Считам, че без извършен преглед на лицето няма как да бъде отговорено на част от въпросите, които са поставени в допълнението към исковата молба и в този смисъл направих изрично искане към съда в предишното съдебно заседание да бъде осигурена ищцата в [населено място] за извършване на необходимите изследвания и да бъде изготвено експертно заключение. Поддържам това си искане. Настоящата експертиза е ясно, че не може да отговори на поставените въпроси и не е отговорено, тъй като няма никакви извършени прегледи на лицето. Ето защо, Ви моля да не бъде приемана, тъй като няма отговори на въпросите.

Същевременно ако прецени съда, Ви моля да бъде дадена възможност на експертите за допълнителни прегледи на лицето и даване на допълнително заключение.

СЪДЪТ като намира, че заключението е ясно, пълно и конкретно като е отговорено на поставените задачи, включително и подробен анализ на всички данни по делото,

ОПРЕДЕЛИ:

ПРИЕМА заключението на комплексната съдебно-медицинска и съдебно-психологична експертиза, изготвена от вещите лица: Н. С. Д. и Е. М. М.

ДА СЕ ИЗПЛАТИ на вещите лица определеното възнаграждение в размер на по 225,00 лв. (двеста двадесет и пет лева) от бюджета на съда, за което се ИЗДАДОХА разходни касови ордери, които се връчиха на вещите лица: Н. С. Д. и Е. М. М..

СЪДЪТ ПРИСТЪПИ към СНЕМАНЕ самоличността на водените от страна на ответника свидетели по представените от тях лични карти:

М. С. Т., 51 годишна, без дела и родство със страните.

М. А. М., 40 годишна, без дела и родство със страните.

СЪДЪТ ПРЕДУПРЕДИ свидетелите за наказателната отговорност, която носят по чл. 290 от НК, същите обещаха да дадат верни показания и да говорят истината.

СЪДЪТ ВЪРНА личните карти на лицата и ОТСТРАНИ от съдебната зала

свидетелката М. Т. до нейния разпит.

Разпит на свидетелката М. М. (на въпроси на юрк. С.): Работя в ареста на „Г.М.Д.“ като надзирател. Престоят на открито в ареста се провежда всеки ден по утвърден график, който е за месеца, в определен ден. Всеки месец е по различно време, като задържаните лица се изкарват на „престой на открито“, в помещение, което се намира отгоре на последния етаж на сградата. Между 10-12 лица се изваждат в едно помещение за „престой на открито“. Принципът е за тези, които са осъдени и идват от затвора в [населено място] и имат дела в нашия арест, да излизат в отделно каре от останалите. Около 20-25 кв.м. е помещението „за престой на открито“. Горната част е отворена. Има само един плексиглас, който е за предпазване от метеорологични условия като дъжд и слънце и т.н. Има разстояние между покрива, тоест плексигласа и стената. Има достатъчно въздух и светлина.

Свидетелката М. (на въпроси на Съда): Разстоянието между плексигласовия покрив и края на стената е около 50-60 см. Мисля, че малко повече от метър е високата му част.

Свидетелката М. (на въпроси на юрк. С.): Някъде около 15 квадрата е едно помещение в ареста. Вътре са четири легла, две по две вишки. Има маса, има столче, санитарен възел, който е покрит някъде около метър и половина. Има два прозореца, отваряеми. Има радиатор за зимните условия. Вътре е топло през зимата.

Свидетелката М. (на въпроси на прокурор Д.): Има санитарен възел в самата стая.

Свидетелката М. (на въпроси на юрк. С.): Предоставяме препарати за хигиената, препарати за лични нужди, както и за почистване на арестните помещения. Тези, които нямат в момента лични хигиенни материали, всеки ден при желание им предоставяме кофа, парцал, препарат в кофата, метла, лопатка. Всичко, което е необходимо. Нямам спомен К. Г. по някакъв начин да е сигнализирала за неудобства за престоя ѝ в ареста.

Свидетелката М. (на въпроси на прокурор Д.): Има топла вода, постоянно течаща (към Т.-а).

Свидетелката М. (на въпроси на адв. Д.): Работя от 10 години само в този арест. Извеждането и прибирането на жените от карето е с жена. Когато съм почивала има колежка, която е на смяна. Когато съм била на смяна се е случвало да не ги изваждам аз, а друга колежка, защото съм имала друга работа. Разказвам за случаите, в които аз съм била на работа.

И двата прозореца са отваряеми и се отварят до една степен, която мисля, че е около 50 см. (свидетелката показва с ръце). За периода от 2019 г. - 2020 г. прозорците са се отваряли се може би около 40-50 см. Отварят се и двата прозореца.

Спомням си престоя на К.. В 9-та килия беше през повечето време. Ако говоря само за този период беше в 9-та килия. Има осветление, което се намира над вратата. Мисля, че бяха две лампи. В килията е имало постоянно топла вода. Имаше осигурена от ареста организация за почистване на килиите. Мисля, че през периода 2019 г. - 2020

г. и тогава имаше такава организация. С прахосмукачка минаваме килиите, почистваме решетките, предната част на прозорците. Виждала съм служител как почиства. Има назначен служител, който почиства. Периодично се почиства, но на колко време, не мога точно да определя. Нямахте графици. Когато са жени, охранявам аз докато се почиства килията. Извеждаме ги в свободна килия, която имаме, престояват там за времето, през което почистваме набързо и след това се връщат обратно. Санитарният възел представлява: тоалетна, казанче, мивка (седаща тоалетна чиния). Има видимост от леглата към санитарния възел. На тази светлина, която е вътре в помещенията за задържани лица, мисля, че може да се чете в другия край на килията книга.

Адв. Д.: Нямам други въпроси.

Свидетелката М. (на въпроси на Съда): Графикът за „престоя на открито“ е по етажи. На всеки етаж по определено време. Не мога да отговоря колко от задържаните излизат на „каре“, защото има и такива, които не желаят да излизат. По мои спомени, когато аз бях на смяна, К. излизаше на „престой на открито“. Между 10-12 души бяха в това помещение. 7 помещения са за „престой на открито“.

Свидетелката М. (на въпроси на прокурор Д.): Квадратна е формата на „каreto“.

Страните (поотделно): Нямаме повече въпроси към свидетеля.

СЪДЪТ ПРИКЛЮЧИ разпита на свидетелката и я освободи от съдебната зала.

Разпит на свидетелката М. Т. (на въпроси на юрк. С.): Работя в ареста на „Г.М. Д.“ на длъжност надзирател. Има назначен служител на длъжност психолог, който работи от 08:30 часа до 17:00 часа. Аз откакто съм там (от 5 години) в „Г.М.Д.“ знам, че има психолог. Като новозадържаните задължително получават консултация от психолог и когато те заявят желание се пише молба и се срещат с психолог. „Престоят на открито“ е всеки ден без изключение, минимум час и половина. Когато имаме бременни и непълнолетни, е не по-малко от 2 часа.

Няма спомен К. да е подавала сигнали или жалби по отношение престоя ѝ в ареста, било то по отношение на медицинското обслужване или битовите условия по простата причина, че винаги, когато е имала някакъв проблем, винаги сме реагирали. Нямам спомен да е имало жалби или нещо друго, на които да не им е обърнато внимание докато тя е била там.

Свидетелката М. Т. (на въпроси на адв. Д.): Участвам в извеждането на лицата при „престоя на открито“. Извеждаме в едно „каре“ не повече от 10-12 човека. В смисъл горе-долу са около 3 килии в „каре“, според това, което е в ареста, защото бройката варира. Абсурдно е твърдението по повод на това, че да няма кой да охранява и да не се извеждат лицата. Извеждат се и се разпределят горе-долу в тази бройка. Доколкото знам няма такава нормативна уредба за това по колко лица трябва да се извеждат. Мисля, че „каретата“ бяха 7 на брой. Аз не съм ги измервала, но 7-те „каreta“ горе-долу са с големината около 25 квадрата, плюс-минус един, два, защото не съм ги измервала. Има свободен достъп на светлина. Отгоре има плексиглас, който е прозрачен и той е монтиран така, че в частта откъм стената свободното пространство е някъде около 60 см. и горе е плексиглас, който е прозрачен. П. не покрива стената.

Над стената почва. Задържаните, които се разхождат вътре, може да виждат навън. Върху всяко „каре“ има поставен плексиглас. Карето е на покрива по простата причина, че този плексиглас пази от атмосферни влияния, тоест сняг и т.н., и другата цел е по повод на сигурността. Това е предназначението на този плексиглас. Още повече, че те се намират на последния етаж на сградата и ако това са помещения без никакъв покрив отгоре, може да се случат инциденти. П. не е съвсем прозрачен. Бял е. В смисъл не е тъмно, не е черно, не е синьо.

Килиите са помещения с големина около 15-16 кв. метра, имат 4 легла, като две по две са вишки. Масичка, две столчета, тоалетна, мивка и прозорци. Два прозореца, които са на разстояние с решетка. Около 50 см. е решетката. Прозорците са отваряеми, като се отварят с приспособления през решетката. Целият прозорец не може да се отвори. Някъде горе-долу може да се отвори около 20-30 см. Не знам, не съм ги измервала и не мога да кажа точно колко. Ако се ползва тоалетната, хората, които си лежат на леглата, могат да наблюдават човека, който я ползва. Само че те имат стена метър, метър и нещо и обикновено не само при жените, но и при мъжете. Слагат си чаршафи или някакви други платове, които „затварят“ образно казано. Имат крушки над вратата. Има едно разстояние, където има крушки. Два броя крушки и двете трябва да светят. Когато има проблем, казват и се сменят.

Почистването на килиите е задължение на задържаните лица всеки ден и когато пожелаят. Тъй като те имат график за баня, който е през ден и когато са на баня на лицата от всяка килия, която се извежда на баня, след това им се предоставя метла, лопата, парцал, кофа и препарат. Ако тази седмица се падат по 2 пъти, другата са три пъти. Отделно ако са на дело или нещо друго пак са на баня. Ако някой иска да се изкъпе или да ползва душ по всяко време няма как да стане, защото организацията на ареста не позволява това, тъй като има задържани лица. Наши служители не прочистват килиите. Килиите си ги почистват задържаните лица, които ги обитават. Дезинфекцира се организирано. От година и половина непрекъснато се дезинфекцира. Навсякъде за килиите говоря. Идват лишени от свобода, които ние ползваме като общи работници в ареста и обезпаразитяват с различни дезинфектанти и отделно идва фирма, която пръска за дървеници и хлебарки, които влизат вътре в килиите. К. може би беше най-вече в 9-та килия, може би в 6-та е била, 11-та. С изключение на 11-та, са еднакви килиите. Тя е с параван на тоалетната. П. е от стъкло, който е продължение, издигнато с метални неща, преградена е до тавана. Тоест стена. Това са две килии на целия етаж, като едната е мъжка, другата е женска. Всички други са без.

Свидетелката М. Т. (на въпроси на прокурор Д.):

Докато са на въздух „на престоя на открито“ задържаните се слагат в тези „карета“. Има пейки, който иска седи, който иска се разхожда. Предоставя им се право на телефон с карти, които те си плащат. Няма очен лекар. Имаме лекари и медицински сестри. Ако някой се оплаче, го сваляме лицето което има дадени оплаквания при медицинския персонал и те преценяват какво да се прави по-нататък, защото ние нямаме различни специалисти в ареста. За да бъдат изведени лицата при специалист се задейства процедура като прокурорско разрешение и т.н. К. не си спомням да е имала оплаквания, свързани със зрението. Знам, че е астматичка и винаги ѝ е оказвано помощ. Знам за астмата, защото тя не е от вчера в тази система. Ние я знаем. Ако имаше проблеми най-малкото щеше каже, че иска да „слезе“ на лекар. Ще бъде заведена там, оттам-нататък ще бъде разпоредено, ще бъде изведена навън. Нямам

спомен да е искала.

Свидетелката М. Т. (на въпроси на адв. Д.): Има лекар в сградата, който да извършва преглед. Има медицинска сестра, а също и лекар. Всеки работен ден в работно време са там. Ако поиска задържаният да отиде на лекар ни казва на нас (тъй като те имат график), но спешните случаи, и случаите когато има допълнително обаждане, ни казват кога да бъдат свалени и ги сваляме. Лекарят казва кога, тъй като зависи каква работа има и в зависимост от това, ни казва след два часа, три. Задържаните пишат молби за да отидат на лекар, за да може да бъдат запознати и колегите след нас. Тази молба се предава долу. Не винаги се пише молба за да се отиде на лекар. Ако е спешен случай може веднага да получи достъп до медицинско обслужване. Лицето бива сваляно долу по повод да се запази лекарската тайна.

Свидетелката М. Т. (на въпроси на Съда): Денем не се налага да се ползва изкуственото осветление в килиите, дори и през есента. Когато се смрачи вече и е тъмно тогава се „палят“ лампите.

Свидетелката М. Т. (на въпроси на адв. Д.): Не може самите задържани осветлението да го включват и изключват. Чукаат ни и казват: „..И. го.“

Страните (поотделно): Нямаме повече въпроси към свидетеля.

Прокурор Д.: Нямам повече въпроси към свидетеля.

СЪДЪТ ПРИКЛЮЧИ разпита на свидетеля и го освободи от съдебната зала.

Адв. Д.: Държа на искането за изготвяне на експертиза след преглед на лицето, която да даде заключение: какво е моментното ѝ състояние на заболяванията и съобразно всички доказателства да каже, влошило ли се е това състояние и какъв е предполагаемият фокус. С цел определяне на степента на заболяването, характера на заболяването, тъй като тази експертиза всъщност не е отговорила.

юрк. С.: Моля да не се допуска това искане, тъй като съобразно всички медицински документи и свидетелски показания се установява, че не е имала оплаквания по отношение на проблеми с очите.

СЪДЪТ намира, че моментното състояние на ищцата близо две години след като тя е подала исковата молба, няма да допринесе за изясняване на спора от фактическа страна. По делото са събрани достатъчно доказателства, относими към нейното здравословно – физическо и психическо състояние в исковия период. По тези съображения съдът намира, че спорът е изяснен от фактическа страна, поради което

ОПРЕДЕЛИ:

ДАВА ХОД НА УСТНИТЕ СЪСТЕЗАНИЯ.

Адв. Д.: Уважаема госпожо съдия, поддържам исковата молба, както и допълненията към нея и изложените в тях доводи. Считаю, че от всички събрани доказателства се установи, че ответникът въпреки задълженията си

по редица закони, включително и международни договори, по които нашата държава е страна, не е изпълнил множеството от изискванията. В това число за необходимото място за живот на всяко задържано лице.

На второ място, осигуряване на всички необходими санитарно - битови условия за живот. На трето място осигуряване на светлина. На четвърто място осигуряване на хигиената съгласно нормалните човешки нужди, осигуряване на необходимото количество и качество въздух за живот. Особено и конкретно в случая се касае за лице, което се е оплаквало постоянно, включително и на охраната от проблеми със заболяването си от астма. Тя е астматик. Въпреки това не са ѝ били осигурени условия, съобразени със заболяванията ѝ при подходящи такива. Установи се, че осветление в килиите почти не е имало, като условията са крайно тежки и натоварващи психиката, като всяко ползване на тоалетната се наблюдава от всички други задържани, което е недопустимо в 21-ви век, в която и да било държава. Още по-малко в европейска държава, претендираща да е държава наравно с другите западноевропейски страни. Осигуреното място за разходки на ден, заявено от единия свидетел като 1 час (служители, охраняващи задържаните), а от другия, като час и половина, всъщност е най-много 50 минути. Това е потвърдено и от другите разпитани свидетели, които са задържани. Няма пряка видимост от мястото за дневен престой на открито. Няма пряка видимост към небето и слънцето, макар и да има разстояние около 50 см. между покрива и стената. Всъщност покривът продължава и над стената, така че няма видимост. Видимостта е настрани към другия плексиглас. Тоест ответникът не е осигурил и тази възможност, макар и задържаното лице да има достъп, пряка видимост към природата, към небето. Всички тези факти и обстоятелства водят към трайния и категоричен извод, че ответникът не е спазил никакви законови норми, установени в редица закони. В това число установени в Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи. Считам, че по време на задържането под стража, ищцата е търпяла негативи в особено тежка степен. Макар, че заключението на експертизата не може да каже какво точно е заболяването на зрението и в каква степен е същото, както и прогнози дали ще се влошава, подобрява или остане в същото положение. Ясно е и от свидетелските показания става ясно, че всъщност ищцата е получила сериозно влошаване на зрението по време на престоя си. Получила е и сериозно множество пъти пристъпи на задух от липсата на кислород и на въздух, както се изразиха свидетелите в помещенията на задържане, в които са по 23 часа.

Ето защо, уважаема госпожо съдия, считам, че искът е допустим. Същият е доказан по основание. Считам, че е доказан и по размер, и Ви моля да осъдите ответника и да приемете, че е извършил въпросните множество нарушения, с което е нарушил правата на моята доверителка, с което всъщност е допринесъл за влошаване като цяло на психическото ѝ състояние. Категорично става ясно, че човек, поставен много месеци в тези условия, няма как да не се влоши психическото си състояние. Няма как, търпейки тези множество негативи, да не се влоши цялостното ѝ здравословно състояние и особено свързано с тези заболявания, които бяха посочени. Макар, че съм чувал такива становища, че, видите ли, това са престъпници и това им е

допълнителното наказание. Това е недопустимо и нечовешко. Никой не може по този начин да се отнася с човешко същество каквото и деяние да е извършило. Това не е целта на закона, да бъдат наказани задържаните лица с нечовешки условия допълнително от системата и от държавата. Напротив, разчитам уважаемият съд да постанови осъдително решение, с което допълнително да допринесе за ускоряване на този процес и изкореняване на възможността държавните органи да продължат с бездействието си и с това унизително отношение към всички задържани. Моля Ви да постановите осъдително решение в полза на ищцата.

юрк. С.: Уважаема госпожо председател, от представените по делото медицински документи, от приетата експертиза, както и от свидетелските показания става ясно, че многократно на ищцата е осигурявана медицинска грижа както от служителите на медицински център в ареста, така и от външни специалисти. По време на престоя ѝ в ареста няма оплаквания за редица нови заболявания. В приложената по делото собственоръчно подписана от ищцата декларация при напускане на ареста, същата е отбелязала, че няма претенции по отношение на медицинското обслужване, поради което считам, че се опровергават твърдението ѝ за липса на такова. Общите твърдения за условията в ареста без конкретика как те са допринесли за състоянието на ищцата, не водят дефинирането на отговорност за причинени неимуществени вреди. Предвид което, моля да отхвърлите исковата претенция като неоснователна. Претендирам юрисконсултско възнаграждение в полза на дирекцията.

Прокурор Д.: Съгласен съм с казаното от ответника. Считам, че не са доказани никакви елементи на фактическия състав на отговорността по ЗОДОВ. Ще допълня само пледоарията на ответника с два аргумента.

На първо място в цялото съдебно дирене не се установи да е имало поименно назовани и определени лица от охраната на „ареста“, които да са допуснали бездействие, от което бездействие биха могли да настъпят никакви вреди, като претендираните. Няма такива лица, нито такива бездействия са установени.

На второ място, ищцата не може да претендира, че дори да е късогледа, е станала такава, именно в периода от 2019 г. - 2020 г., когато е пребивала в ареста на НСлС. Такива документи по делото няма и такива не са открити и от комплексната двойна експертиза. Според експертите И. не страда от офталмологични или психосоматични заболявания. Моето становище е същото след като се запознах с медицинската документация. Като лаик, разбира се.

СЪДЪТ ОБЯВИ, ЧЕ ЩЕ СЕ ПРОИЗНЕСЕ С РЕШЕНИЕ В СРОК.

Протоколът е изготвен в съдебно заседание, което приключи в 14.48 часа.

СЪДИЯ:

СЕКРЕТАР: